

Buddleja – internationale resultaten Euro-trial

R.T. Houtman

Vanaf 2008 t/m 2011 werd een uitgebreid sortiment Buddleja gekeurd. De resultaten van het Nederlandse deel van deze Euro-trial werden al gepubliceerd in Dendroflora (nr. 48, pag. 34-67). Nu ook de resultaten van de buitenlandse partners bekend zijn volgt in dit artikel een overzicht van alle beoordelingen.

Update Euro-trials

Een uitgebreide introductie van de Euro-trials is al gegeven in Dendroflora nr. 44 (pag. 55-75), gevolgd door een update in Dendroflora nr. 46 (pag. 70-79). In 2014 zijn de Euro-trials nog steeds een succesvolle samenwerking tussen verschillende Europese landen. Een aantal projecten (*Hydrangea paniculata*, *Buddleja* en *Weigela*) zijn inmiddels afgerond. Aan de Euro-trail *Weigela* werd door de KVBC niet deelgenomen omdat dit sortiment een jaar voor de aanvang van de Euro-trial al door de keuringscommissie werd beoordeeld. In 2010 werd het project *Vinca* (coördinatie Duitsland) gestart, dit werd in 2014 voor het laatst gekeurd. In 2011 is gestart met de Euro-trial *Hibiscus syriacus* (coördinatie Frankrijk). Moederplanten werden verzameld en vermeerderd. De te keuren planten werden in het voorjaar van 2014 naar de diverse locaties in Europa gestuurd. De Nederlandse opplant staat bij M. Verweij & Zonen in Boskoop.

Als initiator van de Euro-trials is de KVBC tevens hoofdcoördinator. Dit houdt o.a. in dat de contacten met de andere organisaties in eerste instantie door de KVBC worden onderhouden. Inmiddels zijn organisaties uit acht landen actief in Euro-trials. Naast zeven landen die in eerdere publicaties werden genoemd (België, Duitsland, Frankrijk, Ierland, Oostenrijk, Verenigd Koninkrijk en Nederland) heeft het Finse MTT zich in 2012 aangesloten. Hiermee is er een goede aanvulling in een (zeer) koude klimaatzone toegevoegd aan de Euro-trial locaties.

De participerende organisaties zijn:

België: Proefcentrum voor Sierteelt (PCS), Destelbergen

Duitsland: Bund Deutscher Baumschulen (BdB), Hannover

Finland: MTT Plant Production Research, Piikkiö

Frankrijk : Agro Campus Ouest, Angers

Ierland: Teagasc, Dublin

Nederland: Koninklijke Vereniging voor Boskoopse Culturen (KVBC), Boskoop

Oostenrijk: Höhere Bundeslehr- und Forschungsanstalt für Gartenbau (HBLFA), Wenen

Verenigd Koninkrijk: Royal Horticultural Society (RHS), Wisley

Resultaten Buddleja

Een belangrijk voorwaarde van de Euro-trials is, dat het te keuren sortiment na te zijn verzameld in één keer wordt vermeerderd. Vervolgens worden de planten over de verschillende teststations verdeeld. Alle participanten starten dus met hetzelfde materiaal. De planten voor de *Buddleja* keuring werden in Boskoop, het Verenigd Koninkrijk en Duitsland verzameld. Zomer 2006 werden de verzamelde cultivars vermeerderd en in het voorjaar van 2007 verspreid over de deelnemende landen. Ze werden op de volgende locaties uitgeplant:

Locatie	USDA	Grondsoort	pH	Jaarlijkse neerslag
<u>Frankrijk</u> André Briant Jeunes Plants (St. Barthelemy d' Anjou)	8b	diluviaal zanderige klei	7.0	680 mm
<u>Duitsland</u> Gartenbauzentrum der Landwirtschaftskammer Schleswig-Holstein (Ellerhoop-Thiensen)	7b	leemrijke zandgrond	5.9	790 mm
Prüfstelle Rethmar (Hannover)	7a	zanderige klei	6.2	650 mm
<u>Nederland</u> PPO (Boskoop)	8b	veen	5.0	850 mm

<u>Oostenrijk</u> Sichtungsgarten für Stauden und Gehölze Königshof (Wilfleinsdorf)	7	leemrijke zandgrond	7.1-7.3	550 mm
<u>Verenigd Koninkrijk</u> RHS Garden (Wisley)	9a	zanderige leemgrond	6.8	625 mm

Op alle locaties werden drie planten per cultivar geplant. In de zomer van 2008 waren de planten onvoldoende ontwikkeld om te kunnen keuren. Afhankelijk van de verzamelde gegevens werden de projecten in verschillende jaren afgerond. In 2010 ronden de RHS (Verenigd Koninkrijk) en Agro Campus Ouest (Frankrijk) hun projecten af. Een jaar later ronden de KVBC de keuring af en eind 2012 waren ook de conclusies van de Bund Deutscher Baumschulen (Duitsland) bekend.

Onderdeel van de Euro-trials is een publicatie van de beoordelingen per plant, zoals die in de verschillende landen werden gegeven. Hierbij moet worden opgemerkt dat de waarderingssystemen niet in alle landen hetzelfde zijn. Zoals bekend worden de resultaten door de KVBC in waardesterren gegeven. Ook de BdB (Duitsland) en de HBLFA (Oostenrijk) geven een waardering in waardesterren, die te vergelijken is met het Nederlandse systeem. De Engelsen geven alleen de beste planten een bekroning, "Award of Garden Merit" genaamd. Gewoonlijk wordt dit afgekort tot AGM. Daarnaast heeft de RHS, in het kader van de Euro-trials, een waardering in waardesterren aan de planten gegeven. De Fransen hebben eveneens een waardering in sterren gegeven, maar zijn uitgegaan van een maximale score van vijf sterren. Voor dit rapport heeft Agro Campus Ouest deze waarderingen omgezet naar een systeem dat uit drie sterren als maximale score bestaat.

Tijdens de vermeerdering en de keuringsperiode op de diverse locaties kregen de planten steeds dezelfde verzorging. Er werden geen bestrijdingsmiddelen gebruikt. Op alle locaties werd steeds één plant per cultivar diep teruggesnoeid na de winter, één licht gesnoeid en één plant werd niet gesnoeid.

Euro-trials keuringsrapport

De vijf deelnemende landen zijn gestart met hetzelfde uitgangsmateriaal. Toch zijn er enkele verschillen bij het daadwerkelijke keuren opgetreden. Zo hebben verschillende organisaties een aantal planten om uiteenlopende redenen niet beoordeeld. Het heeft geen toegevoegde waarde om alle overwegingen van alle keuringscommissies bij alle cultivars te vermelden. Daarom volgt hieronder een overzicht van de meest opvallende resultaten. Dit kan inhouden dat een cultivar in alle landen (zeer) hoog beoordeeld werd, maar ook zullen die cultivars worden genoemd waar de resultaten in de verschillende landen sterk uiteenlopen. Voor een volledige beschrijving van de cultivars zie Dendroflora nr. 48, pag 34-67.

In onderstaande tabel staan de resultaten van alle deelnemende landen weergegeven:

INVOEGEN BESTAND: Euro-trial Buddleja - eindresultaten.xlsx

Algemene conclusie n.a.v. de eindresultaten

Van de 47 gekeurde cultivars werden er vier door alle vijf deelnemende landen gelijk beoordeeld. Dit betreft één cultivar met drie waardesterren ('Pink Delight'), twee met twee waardesterren ('White Ball' en 'White Wings') en één ('Black Knight') met een waardering "o". Van de 42 andere cultivars zijn er maar vijf ('Foxtail', 'Kalypso', 'Orchid Beauty', 'White Profusion' en 'White Pearl') beoordeeld met het grootst mogelijke verschil in waardering van drie sterrenklassen. Dit was in alle drie gevallen te wijten aan het Nederlandse keuringsprincipe dat van twee sterk gelijkende cultivars, er één overbodig wordt geacht en een negatieve beoordeling krijgt. Bij de buitenlandse keuringscommissies worden in zo'n geval beide cultivars hoog gewaardeerd.

Oostenrijk gaf het grootste aantal drie sterren (aan 12 cultivars), op een totaal van 43 positief beoordeelde cultivars. In Duitsland werden de meeste cultivars (46) positief gewaardeerd, waarvan negen met drie waardesterren. In Nederland werd het kleinste aantal cultivars (22) positief beoordeeld, waarvan vier met drie waardesterren.

Als de sterren van alle landen per cultivar bij elkaar worden opgeteld^{*)} komen de volgende cultivars als beste uit de bus: 'Pink Delight' (15), 'Camkeep' (CAMBERWELL BEAUTY) (14), 'Nanho Purple' (13) en 'Blue Horizon', 'Pink Spread', 'Silver Lilac' en 'Sunkissed' (allen 12).

Aan de onderkant zien we 'Adokeep' (Adonis Blue), 'Burgundy' en 'Empire Blue' (allen 3), gevolgd door 'Potter's Purple' (4).

*) Alleen de cultivars die in alle vijf landen werden beoordeeld zijn hierbij meegenomen.

***B. davidii* 'African Queen'**

FRANKRIJK, OOSTENRIJK: De planten in de Euro-trial bleken niet soortecht; de beoordelingen in Duitsland en Nederland zijn gebaseerd op eerdere *Buddleja*-opplantingen. In het Verenigd Koninkrijk werd een soortechte plant beoordeeld die door RHS Wisley Garden werd ingebracht.

DUITSLAND: *

Vrij smal opgaand groeiende struik; sterke groei; decoratieve bloei, niet zeer rijk bloeiend; begint vrij laat met bloeien.

NEDERLAND: o

Als jonge struik compact en uniform, maar later breder en losser. De bloem pluimen zijn relatief kort. Als cultivar overtroffen door 'Black Knight'.

VERENIGD KONINKRIJK: o

Prachtige bloemkleur, maar als gehele struik onvoldoende fraai en niet erg rijk bloeiend.

***B. davidii* 'Autumn Beauty'**

Syn.: *B. davidii* 'Beijing'

B. davidii 'Clive Farrell'

DUITSLAND: **

Sterk groeiend en zeer fors; slechts weinig ingevroren twijgen; zeer late maar wel lange bloeitijd; aantrekkelijke kleur.

FRANKRIJK: **

De late bloeitijd en forse, maar toch compacte groeiwijze wordt erg gewaardeerd. Goede combinatie van blad en bloei, als andere cultivars al zijn uitgebloeid.

NEDERLAND: s

Forse groeiwijze, uitgroeiend tot een grote struik. Ook de bloemkleur is niet opvallend ("standaard pastel paarsroze"). De struik bloeit echter bijzonder laat in het seizoen en trekt dan enorm veel vlinders aan, temeer omdat andere *Buddleja* al zijn uitgebloeid.

OOSTENRIJK: **

Dichtvertakte, breed opgaande struik; zeer breed; zeer late maar lange bloeitijd; lange nabloei; aantrekkelijke roze bloem pluimen; slechts matige winterschade.

VERENIGD KONINKRIJK: o

Sterk groeiende, zeer grote plant; weinig opvallend ("railway type") en te grof; bloemen niet erg opvallend; voegt weinig toe; trekt wel veel vlinders aan.

Zowel in Nederland als in het Verenigd Koninkrijk wordt de bloei, wat toch de belangrijkste sierwaarde van *Buddleja* is) als weinig opvallend beoordeeld. In het Verenigd Koninkrijk kiest men ervoor om de plant een "o" te geven. Vanwege de opvallend late bloeitijd heeft de Nederlandse keuringscommissie 'Autumn Beauty' een "s" gegeven.

***B. davidii* 'Blue Horizon'**

DUITSLAND: ***

Krachtige groei; zeer forse dichtvertakte struik; zeer rijk bloeiend; attractieve bloemkleur; twijgen sterk ingevroren, maar zeer goed regenererend.

FRANKRIJK: **

Sterk groeiend maar behoudt toch een goede habitus. Dichte bloempluimen in een vrij lichte, klassieke bloemkleur. Zeer rijk bloeiend.

NEDERLAND: *

Wat grove plant die ook na een strenge winter, waarbij de takken diep zijn ingevroren, in één seizoen weer tot een fors formaat kan uitgroeien. Sierlijke groeiwijze met iets overhangende takken. Aantrekkelijke lavendelblauwe bloemkleur.

OOSTENRIJK: ***

Bossige, breed opgaand groeiende struik; zeer rijk bloeiend met grote vertakte bloempluimen; aantrekkelijke bloemkleur; gemiddelde bloeiduur; zeer goede hergroei na geringe winterschade.

VERENIGD KONINKRIJK: *** (AGM)

Mooie blauwe bloemkleur en een goede compacte en gesloten habitus; opvallend; heeft louter goede eigenschappen.

Alleen Nederland kiest ervoor om deze cultivar niet bijzonder hoog te waarderen. In de andere landen krijgt 'Blue Horizon' de hoogst mogelijke waardering.

***B. davidii* 'Camkeep' (CAMBERWELL BEAUTY)**

DUITSLAND: ***

Interessante, vrij lage en compact groeiende struik; zeer grote vertakte bloeiwijzen; in het derde jaar van de keuring doodgevroren; bij bescherming tegen strenge vorst een zeer goede cultivar.

FRANKRIJK: ***

Heeft de neiging wat langzaam, los en onregelmatig te groeien. Ondanks de wat langzamere groei is het zeker geen zwakke plant. De vorm van de bloempluimen is erg origineel, de bloemkleur is fraai en leent zich ook voor toepassing in boeketten.

NEDERLAND: **

Compacte groei, daardoor geschikt voor kleine tuinen, maar ook als impulsartikel in containerteelt. Mooie vertakte bloempluimen tijdens de hoofdbloei. Kreeg net geen drie waardesterren omdat de plant in het Nederlandse klimaat iets zwakker groeit.

OOSTENRIJK: ***

Interessante, vrij laagblijvende compacte variëteit; zeer grote, vertakte bloeiwijzen; gemiddelde bloeiduur; de plant is helaas na het derde jaar in de Euro-trials afgestorven door vorstschade.

VERENIGD KONINKRIJK: *** (AGM)

Mooie compacte habitus; ziet eruit als een compactere 'Dartmoor'; Bijzonder rijk bloeiend en met wat anders gevormde bloempluimen.

'Camkeep' (CAMBERWELL BEAUTY) wordt in alle deelnemende landen zeer hoog gewaardeerd, het zijn met name de vertakte bloempluimen die hierbij de doorslag geven.

B. 'Ellen's Blue'

(*B. davidii* × *B. fallowiana*)

DUITSLAND: *

Breed opgaande struik; opvallend blauwe bloemen; begint wat later in het seizoen te bloeien; matige hergroei na zware winterschade.

FRANKRIJK: ***

Zeer regelmatig groeiende struik; rijkbloeiend in een opvallende, oplichtende bloemkleur.

NEDERLAND: *

Uniform en compact groeiend, ook na vorstschade goede hergroei en vertakking. De meest blauwe bloemkleur in het sortiment. Helaas is de bloeitijd vrij kort.

OOSTENRIJK: *

Breed opgaande struik met blauwe bloempluimen die duidelijk afsteken tegen het loof. Bloempluimen opvallend breed aan de basis. Lijkt ook geschikt voor kleinere tuinen. Matige hergroei na zware winterschade.

VERENIGD KONINKRIJK: *** (AGM)

Goede bloemkleur, getypeerd als “RAF blue”; compacte, opgaande groeiwijze; bloempluimen eveneens vrij rechtop, worden goed boven/buiten het loof getoond; zeer goede algemene indruk.

De opvallende (qua bloemkleur) ‘Ellen’s Blue’ krijgt in Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk de hoogst mogelijke beoordeling. In Duitsland en Oostenrijk is het vooral de slechte hergroei na de winter die een hogere bekroning verhindert. In Nederland wordt de korte bloeitijd als minder positief ervaren.

***B. davidii* ‘Foxytail’**

DUITSLAND: ***

Gemiddeld tot sterk groeiende, dicht bebladerde struik met zeer aantrekkelijke, grote helderblauwe bloempluimen; zeer rijk bloeiend, goede nabloei; weinig winterschade, goede hergroei.

FRANKRIJK: *

Krachtige maar onregelmatige habitus. De blad- en bloemkleuren zijn mooi. Ook bij uitbloeien geeft de struik een wat warrige indruk. Wellicht interessant als vulheester.

NEDERLAND: o

Breed uitgroeiende struik met een open, losse habitus. Bloempluimen vrij groot, de bloemen trekken veel vlinders aan.

OOSTENRIJK: ***

Vrij krachtig tot krachtig groeiende, dicht bebladerde struik met zeer aantrekkelijke, los vertakte helderblauwe bloempluimen. Bloeit zeer rijk en geeft een goede nabloei. Aantrekkelijke habitus en goede combinatie van bloem en blad. Goede hergroei na matige winterschade.

VERENIGD KONINKRIJK: *

Goed groeiende struik; opvallende bloempluimen, breed aan de basis en duidelijk versmallend naar de top.

In tegenstelling tot ‘Ellen’s Blue’ wordt ‘Foxytail’ juist in Duitsland en Oostenrijk hoog gewaardeerd. Deze cultivar lijkt dan ook beter geschikt voor een continentaal klimaat, in de mildere klimaten van Frankrijk, Nederland en het Verenigd Koninkrijk groeit de plant te krachtig en onregelmatig. In de Nederlandse keuring kreeg ‘Foxytail’ een “o”, ten faveure van ‘Dart’s Papillon Bleu’.

B. ‘Glasnevin Blue’

(*B. davidii* × *B. fallowiana*)

DUITSLAND: **

Brede, bossig groeiende struik; opvallend dicht bebladerd onderin de struik en los vertakte bloeiwijzen bovenin de struik; sterk geurende bloemen; bloeitijd vangt laat aan, geen nabloei; veel winterschade.

FRANKRIJK: **

Interessante struik voor grootschalige beplantingen (openbaar groen); goed dicht vanwege de brede groei. Mooie bloemkleur; de bloemen worden vooral aan de randen van de plant getoond.

NEDERLAND: o

Ronde, bossig groeiende plant, wordt bij lichtgebrek kaal onderin de struik. Behoorlijke winterschade.

OOSTENRIJK: **

Brede, bossig groeiende struik, vooral in de onderste helft van de struik dicht bebladerd. Los vertakte, slanke bloempluimen met lichtblauwe bloemen; rijkbloeiend en sterk geurend. Zware winterschade.

VERENIGD KONINKRIJK: **

Brede, vrij lage struik; mooie, lila gekleurde bloemen met een tweekleurig effect.

Wordt in alle landen behalve Nederland vrij hoog gewaardeerd, mede vanwege de mogelijke grootschalige toepassing in het openbaar groen. In Nederland wordt. Net zoals bij ‘Foxytail’, ‘Dart’s Papillon Bleu’ aanbevolen boven deze ‘Glasnevin Blue’.

***B. davidii* ‘Kalypso’**

DUITSLAND: ***

Decoratieve, breed opgaande struik; bloemen contrasteren goed met het loof; rijk bloeiend; bloeitijd begint vroeg in het seizoen, goede nabloei; veel winterschade, goede hergroei.

FRANKRIJK: *

Goede balans tussen de habitus, het loof en de bloemen. Bovenin de struik is deze erg los. Rijkbloeiend, maar de bloemen worden qua kleur niet hoog gewaardeerd.

NEDERLAND: o

Sterk vertakte, breed opgaande struik, later met een losse, open habitus. Zeer dichte maar relatief kleine bloempluimen.

OOSTENRIJK: ***

Decoratieve, breed opgaand groeiende struik. Rijkbloeiend met rozeviolette bloemen in vertakte pluimen die goed opvallen. De bloei vangt vroeg in het seizoen aan, geeft voldoende nabloei. Goede hergroei na zware winterschade.

VERENIGD KONINKRIJK: o

Weinig opvallend; vrij kleine bloempluimen; de bloemkleur is niet speciaal.

In Duitsland en Oostenrijk worden de bloemkleuren en goede hergroei na de winter hoog gewaardeerd. In de andere landen wegen de losse habitus, vrijkleine bloempluimen en weinig opvallende bloemkleuren zwaarder en wordt de cultivar (zeer) laag gewaardeerd.

***B. davidii* ‘Les Kneale’**

DUITSLAND: **

Brede, vrij ronde struik; het blad vormt een mooie achtergrond voor de bloei; rijkbloeiend; bloeitijd vangt vrij vroeg aan en duurt vrij lang, goede nabloei; veel winterschade, goede hergroei.

FRANKRIJK: **

Goede regelmatige groeiwijze, twijgen meer dan gemiddeld breekbaar. Rijkbloeiend met sterke, dichte bloempluimen.

NEDERLAND: o

Vrij slanke bloempluimen. De bloemen zijn zeer licht rozewit, pas na vergelijking met een zuiver witbloeiende cultivar is te zien dat de bloemen iets roze zijn.

OOSTENRIJK: **

Brede, ronde struik met een goede combinatie tussen blad en bloei. Lange en slanke witroze bloempluimen, rijkbloeiend over een lange periode, gevolgd door een goede nabloei. Goede regeneratie na geringe winterschade.

VERENIGD KONINKRIJK: o

Bloempluimen relatief smal en klein; typische bloemkleur, wit met een vleugje paars; zou soms teruglopen naar bleekblauwe bloempluimen.

De rijke bloei en opvallend slanke bloempluimen zorgen voor een vrij hoge waardering in Duitsland, Frankrijk en Oostenrijk. Ook de bijna witte bloemkleur wordt in deze landen gewaardeerd. In Nederland en het Verenigd Koninkrijk legt de cultivar het af tegen de zuiverwit bloeiende cultivars. Daarnaast zou de bloemkleur van ‘Les Kneale’ volgens de RHS “teruglopen”.

***B. davidii* ‘Nanho Blue’**

Syn.: *B. davidii* ‘Mongol’

B. davidii ‘Nanho Petite Indigo’

DUITSLAND: ***

Brede fijnvertakte struik met relatief dunne twijgen; rijkbloeiend; bloeitijd vangt vroeg aan, duurt lang en geeft een rijke nabloei; goede hergroei na geringe winterschade; ook geschikt voor kleinere tuinen.

FRANKRIJK: *

Brede, dichtvertakte struik met een onregelmatige habitus. Komt qua blad- en bloemkleuren wat somber over en is, ondanks de verwachtingen, te hoog om een dwergvorm genoemd te worden.

NEDERLAND: *

Laag, breed en dicht vertakt. De opvallend kleine bladeren zijn grijsgroen en bloempluimen paarsblauw.

OOSTENRIJK: ***

Sterk vertakte, middelhoge struik met eveneens sterk vertakte bloempluimen. Bloeit al vroeg in het seizoen met violette bloemen in sierlijke, rijk vertakte bloempluimen; rijkbloeiend over een lange periode gevolgd door een goede nabloei. Goede hergroei na geringe winterschade. Zeer geschikt voor toepassing in kleinere tuinen.

VERENIGD KONINKRIJK: **

Brede en uiteindelijk middelgrote struik; op zichzelf geen kleine plant, maar wel in vergelijking met andere *Buddleja*; fijnvertakt; mooi smal blad.

In Duitsland en Oostenrijk werd de zeer winterharde 'Nanho Blue' hoog gewaardeerd. In de andere landen werd zwaar meegewogen dat de plant niet laagblijvend is waardoor het verschil met andere cultivars toch wat beperkt is. Hoewel niet beoordeeld, is het waarschijnlijk dat 'Nanho Blue' in praktijk verdrongen wordt door nieuwe, laagblijvende en, wellicht belangrijker, steriele cultivars zoals bijvoorbeeld *Buddleja* 'Blue Chip' en *B.* 'Podaras 8' (FREE PETITE BLUE HEAVEN).

De Engelse AGM voor 'Nanho Blue' werd in 2010 ingetrokken. In afwachting van een herziening hiervan besloot de RHS in het kader van de Euro-trial twee waardesterren toe te kennen.

***B. davidii* 'Orchid Beauty'**

DUITSLAND: **

Sterkgroeiende brede struik; zeer lange bloempluimen; bloemen contrasteren goed met het blad; bloeitijd vangt vroeg aan; geringe nabloei; veel winterschade, goede hergroei.

FRANKRIJK: ***

Is vanwege de krachtige groei en goede bloei erg aantrekkelijk. Daarbij geuren de bloemen goed. Bloeit goed door met secundaire bloempluimen. Wordt in het najaar snel minder aantrekkelijk doordat het blad geelgroen kleurt en er geen nabloei is.

NEDERLAND: o

Forse, brede struik met een losse, onregelmatige habitus. Mooi zilverwit behaard jong blad dat gelig wordt in de zomer. Geeft nauwelijks nabloei.

OOSTENRIJK: **

Krachtig groeiende, breed opgaande struik. Zeer lange, vrijwel onvertakte lavendelblauwe bloempluimen, vooral in het begin van de bloeiperiode goed contrasterend met het blad. Weinig tot geen nabloei. Goede hergroei na zware winterschade.

VERENIGD KONINKRIJK: *

Heeft de langste bloempluimen in het sortiment *Buddleja*; plantvorm en bloemkleur goed, maar niet spectaculair.

Met name in Frankrijk scoort 'Orchid Beauty' hoog, met name vanwege de goede, geurende bloei. Ondanks de afwezigheid van nabloei en het geelgroen worden van het blad krijgt de plant in Duitsland en Oostenrijk nog een behoorlijke waardering, voornamelijk vanwege de goede hergroei na (forse) winterschade. In Nederland en het Verenigd Koninkrijk vinden de commissies dat deze cultivar weinig tot niets aan het sortiment toevoegt en is de waardering (zeer) laag.

***B. davidii* 'Pink Delight'**

DUITSLAND: ***

Breed opgaande struik; bloempluimen sierlijk overhangend; rijkbloeiend; zeer aantrekkelijk als gehele plant in bloei; geen nabloei; veel winterschade, goede hergroei.

FRANKRIJK: ***

Regelmatige en compacte habitus. Een zeer goed contrast tussen blad en bloei. Rijkbloeiend en ook tijdens de nabloei nog aantrekkelijk.

NEDERLAND: ***

Stevige, sterk vertakte struik. Rijkbloeiend met grote bloempluimen in een aantrekkelijke kleur.

OOSTENRIJK: ***

Breed opgaand groeiende struik met sierlijk overhangende bloempluimen. Grote, weinig vertakte bloempluimen met donkerroze bloemen, rijkbloeiend maar nauwelijks nabloei. Zeer aantrekkelijke combinatie van habitus en bloei. Goede hergroei na zware winterschade.

VERENIGD KONINKRIJK: *** (AGM)

Zeer opvallend; de beste rozebloeiende cultivar; grote, goed vertakte bloempluimen in combinatie met een relatief compacte habitus.

'Pink Delight' is de enige cultivar die in alle deelnemende landen de hoogste waardering kreeg.

***B. davidii* 'Pink Spread'**

Syn.: *B. davidii* 'Pink Spreader'

DUITSLAND: **

Breedgroeiende struik met heldergroen blad; slanke, vertakte bloempluimen; bloemen sterk geurend; bloeitijd vangt middelvroeg aan; nabloei; gemiddelde winterschade, goede hergroei.

FRANKRIJK: ***

Sierlijke struik met een regelmatige, compacte habitus. Goed bloeiend met pluimen in een levendige bloemkleur. Ook tijdens de nabloei nog aantrekkelijk.

NEDERLAND: ***

Lage, brede plant met een dichte, sierlijke habitus. Rijk bloeiend met fraaie zachtroze bloemen.

OOSTENRIJK: **

Brede struik met heldergroen loof. Rijkbloeiend met vertakte bloempluimen, roze. Sterk geurende bloemen. Goede hergroei na matige winterschade.

VERENIGD KONINKRIJK: **

Goede compacte plantvorm, heeft op jonge leeftijd wel wat snoei nodig; opvallend lange bloeitijd; mooie bloemkleur.

De opvallende, in Nederland als "zuiver" omschreven, bloemkleur in combinatie met de sierlijke, dichte habitus heeft ertoe geleid dat 'Pink Spread' in alle landen een hoge waardering kreeg.

***B. davidii* 'Raspberry Wine'**

DUITSLAND: *

Trechtervormige habitus; grote, weinig vertakte bloempluimen, niet overdadig rijk bloeiend; bloeitijd vangt vrij laat aan; nabloei; onvoldoende regeneratie na zware winterschade.

FRANKRIJK: **

Breed opgaande, wat slordige, losse struik die niet rijk vertakt. De bloempluimen zijn groot en hebben een mooie kleur.

NEDERLAND: o

Opgaande struik met een losse, open habitus. Vooral na winterschade heeft de plant de neiging om met enkele zware takken te groeien. De bloemen hebben een mooie kleur, maar de algemene indruk is onvoldoende.

OOSTENRIJK: o

Vaasvormig groeiende struik met grote, weinig vertakte bloempluimen. Bloeit niet bijzonder rijk maar geeft wel nabloei. Onbevredigende hergroei na zware winterschade.

VERENIGD KONINKRIJK: **

Forse struik met op latere leeftijd een minder fraaie vorm; bloei bijzonder fraai; goed te verkopen als jonge plant (vanaf de kwekerij), maar duidelijk minder als oudere plant.

Hoewel de bloei van 'Raspberry Wine' over het algemeen erg gewaardeerd wordt, laat de habitus en hergroei na winterschade sterk te wensen over. Met name in het Verenigd Koninkrijk ziet men mogelijkheden om deze cultivar als impulsproduct aan te bevelen.

***B. davidii* 'Sunkissed'**

DUITSLAND: **

Breed opgaande habitus; bloemkleuren contrasteren goed met het loof; bloei vangt laat aan; geen nabloei; nauwelijks winterschade.

FRANKRIJK: **

Mooi bloeiende plant, goed in balans qua bloem-plantverhouding. Wel vrij breekbaar en geeft weinig nieuwe scheuten na de bloei.

NEDERLAND: ***

Stevige, volle plant die rijk bloeit. Werd in de Nederlandse keuring hoger gewaardeerd dan de min of meer vergelijkbare 'Dart's Papillon Bleu'.

OOSTENRIJK: **

Vrij krachtig groeiende, breed opgaande struik, erg opvallend tijdens de bloei. Grote, sterk vertakte bloempluimen. De bloei vangt vrij laat in het seizoen aan en geeft geen nabloei. Vrijwel geen vorstschade.

VERENIGD KONINKRIJK: *** (AGM)

Ondanks de grote groeikracht blijft de plant relatief compact; grote, opvallende bloempluimen; subtiele bloemkleuren.

Vrij nieuwe cultivar die in alle deelnemende landen hoog tot zeer hoog gewaardeerd wordt. Wordt in Duitsland en Oostenrijk ook gewaardeerd vanwege de goede winterhardheid.

***B. davidii* 'White Bouquet'**

DUITSLAND: **

Brede, bossige struik; bovenste twijgen overhangend; aantrekkelijke combinatie van bloei en blad; bloeitijd vangt vrij laat aan; rijke nabloei; weinig winterschade; goede hergroei; heeft veel ruimte nodig.

FRANKRIJK: *

Elegante grote struik. Fraaie bloei, maar het blad vergeelt vrij sterk in de tweede helft van de zomer en ook de uitgebloeide bloempluimen trekken (negatieve) aandacht.

NEDERLAND: o

Brede, forse struik. Krijg in de keuring van 1972 al een "o" en nu wederom.

OOSTENRIJK: **

Brede, bossig groeiende struik met vooral in de bovenste helft van de struik overhangende twijgen. Aantrekkelijke combinatie van blad en bloei. Zeer goede nabloei. Heeft veel ruimte nodig. Zeer goede hergroei na geringe winterschade.

VERENIGD KONINKRIJK: o

Weinig aansprekend; plant valt open en heeft vrij kleine bloempluimen.

In de waarderingen van de witbloeiende cultivars valt de verschillende beoordelingsmethodiek op. Waar in de andere landen iedere cultivar een aparte beoordeling op waarde krijgt, neigt de methodiek van de KVBC er veel meer naar om de beste cultivar hoog te waarderen en de min of meer vergelijkbare een "o" te geven. In het geval van de witbloeiende cultivars trok de KVBC de conclusie dat 'Dart's Ornamental White' de beste is, gevolgd door 'White Wings', waarna de andere drie een "o" kregen.

***B. davidii* 'White Profusion'**

DUITSLAND: *

Ietwat onregelmatige habitus; breed opgaande, grote struik; bloeitijd vangt vrij laat aan; iets nabloei; lichte winterschade; zeer goede hergroei; heeft veel ruimte nodig.

FRANKRIJK: ***

Robuste plant met een vrij compacte en regelmatige habitus. De bloempluimen zijn groot en vallen goed op tegen het blad. Ook tijdens de nabloei valt de bloei op, zij het dat deze dan onregelmatiger is.

NEDERLAND: o

Forse, grove struik. Bloeit weliswaar met lange, stevige bloempluimen, maar is naar de mening van de keuringscommissie van de KVBC te fors.

OOSTENRIJK: *

Wat onregelmatig groeiende, breed opgaande struik. De bloei vangt laat in het seizoen aan en duurt vrij kort. Geeft wel enige nabloei. Zeer goede hergroei na lichte winterschade. Heeft veel ruimte nodig.

VERENIGD KONINKRIJK: *** AGM)

Hoewel het een snelgroeiende grote plant is, blijft de habitus vrij goed; bloeit wat later in het seizoen; ook de secundaire bloempluimen zijn relatief groot.

'White Profusion' kreeg sterk afwijkende waarderingen in de verschillende landen. In het Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk drie waardesterren, maar in de andere drie landen een beduidend lagere waardering. Het is voornamelijk de te grove groeiwijze die de cultivar parten speelt.

Opvallend is dat de plant in Duitsland en Oostenrijk een "wat onregelmatige" habitus heeft terwijl deze in Frankrijk als "vrij compact en regelmatig" wordt omschreven.

***B. davidii* 'White Spread'**

DUITSLAND: **

Middelhoge, rijkvertakte struik met vrij dunne twijgen; bloeitijd vangt vrij laat aan; rijke nabloei; lichte winterschade, zeer goede hergroei.

FRANKRIJK: ***

Mooi grijsgroen blad en rijke bloei. Vanwege de bladkleuren vallen de bloemen iets minder goed op. Zowel de plant als de kleuren zijn goed in evenwicht. Blijft ook tijdens de nabloei aantrekkelijk.

NEDERLAND: o

Breed spreidend en compact groeiend. De witte bloempluimen zijn mooi maar door het gebrek aan contrast tegen de grijsgroene bladeren vallen ze minder op.

OOSTENRIJK: **

Sierlijke, fijnvertakte middelhoge struik met goed vertakte bloempluimen. Bloeit relatief laat in het seizoen en zeer rijk. Goede hergroei na geringe winterschade. Ook geschikt voor kleinere tuinen.

VERENIGD KONINKRIJK: o

Weinig aantrekkelijke plantvorm; mooi licht grijsgroen blad; Bloei vangt (te) laat aan; bloemen minder fraai dan bij andere witbloeiende cultivars.

Wordt in Duitsland en Oostenrijk gewaardeerd vanwege de goede winterhardheid en daaropvolgende hergroei. In Frankrijk vooral gewaardeerd vanwege het evenwichtige karakter van de sierwaarde. Het gebrek aan contrast en de (te) late bloeitijd zorgen er in Nederland en het Verenigd Koninkrijk voor dat de plant daar een "o" krijgt.

Award of Garden Merit

In het Verenigd Koninkrijk werd tegelijk met de Euro-trial ook een nationale keuring van Buddleja georganiseerd. Het sortiment dat hierbij werd opgeplant bestond uit de cultivars in de Euro-trial, aangevuld met een aantal andere cultivars en hybriden. Hieronder een opsomming van de planten die door de Royal Horticultural Society werden gewaardeerd met een AGM (staat gelijk aan drie waardesterren), maar die niet in de Euro-trail Buddleja stonden:

***B. davidii* 'Darent Valley'**

Zeer rijkbloeiende plant; compacte, duidelijk opgaand groeiende habitus; wordt als beste van alle witbloeiende cultivars beschouwd. De AGM werd toegekend onder voorwaarde dat de plant voldoende verkrijgbaar is.

***B. davidii* 'Monite' (NANHO WHITE, PETITE SNOW)**

Goede compacte habitus die ook op latere leeftijd compact blijft; rijkbloeiend; lang toegespitste bloempluimen met zuiverwitte bloemen. Zie Dendroflora Nr. 48, pag. 61 voor een nadere toelichting op de naamgeving van deze cultivar.

B. ‘Miss Ruby’

Prima plant; schitterende bloemkleur; op dit moment de het meest roodbloeiende cultivar binnen *Buddleja*; door de compacte groei ook geschikt voor toepassing in kleinere tuinen; zeer opvallend. De AGM werd toegekend onder voorwaarde dat de plant voldoende verkrijgbaar is.

B. ‘Silver Anniversary’

Mooi zilvergrijs blad; bloemen minder aantrekkelijk; kreeg een AGM als bladplant, niet als totaal inclusief de bloei!

B. ‘West Hill’

Een hybride die opvallend anders is dan de vele *B. davidii* cultivars; heeft een goede habitus; mooi, iets grijzig blad, dat goed kleurt bij de bleek paarsblauwe bloemen. De AGM werd toegekend onder voorwaarde dat de plant voldoende verkrijgbaar is.

Dank aan

Dit artikel kwam mede tot stand dankzij de medewerking van Susanne Haslage, Burkhard Spellerberg en Andreas Wrede (BdB, Hannover en Ellerhoop-Thiensen, Duitsland), Gilles Galopin (Agro Campus Ovest, Angers, Frankrijk), Helmut Pirc (HBLFA, Wilfleinsdorf, Oostenrijk), Lucy Roche en Chris Sanders (RHS, Wisley, Verenigd Koninkrijk). Het onderzoek werd gefinancierd door Productschap Tuinbouw.

Literatuur

GALOPIN, G., CRESPEL, L. ET AL. (2012): Evaluation de la qualité ornementale d’une collection de *Buddleja davidii*; Euro-Trial 2007-2010.

HOP, IR. M.E.C.M. (2008): *Buddleja davidii* en hybriden – sortimentsonderzoek en keuringsrapport. Dendroflora 48/2011: 34-67.